

De leegte werd een berg

Net als de natuur heeft blijkbaar ook de mens een *horror vacui*, afschuw voor de leegte. Dat blijkt uit de ervaring van de Belgisch-Israëliische televisieregisseur Jacky Barkan (62), die dankzij de krant de afgelopen drie dagen de mensen terugvond die hem als kleine jongen tijdens de Duitse bezetting, hebben gered. Omdat hij toen amper vijf jaar oud was, herinnerde hij zich uit dat turbulente verleden zo goed als niets. De afgelopen drie dagen heeft hij als in een teletijdscapsule dat verleden in 1943-'44 herontdekt, ja zelfs herbeleefd. De eerste dagen was het allemaal te veel, maar nu komt Jacky Barkan tot rust.

BRUSSEL — „Je hebt me gevraagd wat ik nu met al die herinneringen die me werden aangereikt, ga doen in mijn verdere leven”, zegt Jacky Barkan. „Wel, ik heb het al geleefd. Ik ben getrouwd en ik heb een dochter. Aan haar ga ik vertellen over al die gewone mensen in Vlaanderen die me hebben geholpen. Ik ga haar zeggen dat er hoop is dat het goede zegeviert. Mijn verdere leven? Wel, ik leef het gewoon.”

In 1946 werd de kleine jongen geadopteerd door het gezin Van Gerwen in Buggenhout, waar hij de laatste maanden van de oorlog ondergedoken zat. De vijfjarige Jacky was wees geworden. Zijn moeder

Weer samen na 56 jaar

en zijn vader keerden niet terug van Auschwitz. Jaren later pas zou duidelijk worden dat zijn moeder Chana Borzykowska onmiddellijk na haar aankomst in het kamp op 20 april 1943 werd vergast. Zijn vader Beljamen Blacherman kreeg nummer 117.485 op zijn voorarm getatoeëerd. Dat „nummer” werd in 30 november 1943 opgenomen in het lazaret van Auschwitz. Dat was het laatste spoor van hem. Kort daarop moet hij gestorven zijn.

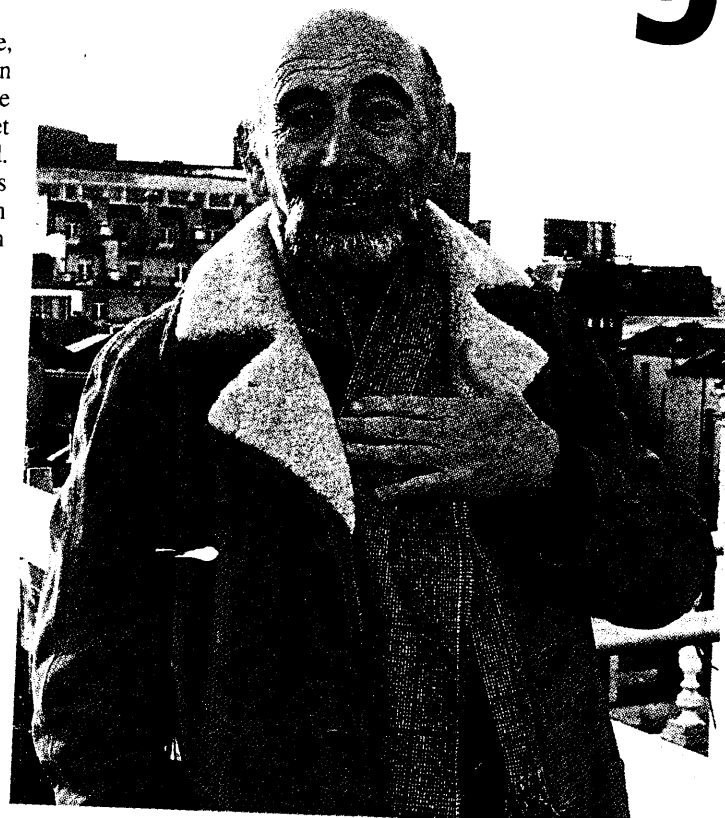
Een tante, een oom, een neef en hijzelf waren de enigen uit zijn familie die de *endlösung* hebben overleefd. Jacky moest tegen zijn zin zijn adoptiegezin Van Gerwen verlaten. Hij leefde van dan af in verschillende joodse weeshuizen in Wallonië. Daar herontdekte hij zijn eigen joodse wortels. De kleine Jacky kreeg, toen zijn jonge neef hem kwam halen, van zijn „zus” Maria-Désirée Van Gerwen een

Onze-Lieve-Vrouwebeeldje mee, dat hij in zijn handje klemde. Toen de neef de hand openwong om te weten wat hij vasthield, viel het beeldje in stukken op de grond. Jacky barstte in tranen uit. Het was een pijnlijk afscheid. Toch zijn Jacky noch de familie Van Gerwen verbitterd, integendeel.

Hebreeuws

In 1949 ging Jacky naar het pas gestichte Israël. Dat betekende voor hem vooreerst dat lastige Hebreeuws leren. Vanaf 1951 woont hij in verschillende vrijzinnige kibboetsen. Maar in 1963 kan hij het regime daar niet meer aan. Hij wordt acteur. In 1965 speelt hij in het toneelstuk *My Fair Lady*. De rol van de *Fair Lady* wordt gespeeld door Judy Engelsmann, dochter van een Weense jood. Judy wordt zijn échte *Fair Lady*: hij trouwt ermee. Hun dochter Inbal wordt in 1976 geboren.

Als een bezig bijtje bouwt Jacky vanaf de jaren zeventig aan een carrière in de filmwereld. Hij studeert in Londen en Tel Aviv. In de jaren negentig regisseert hij de opnames van verschillende opera's en muziekuitvoeringen. Hij geeft les in de hoge school, allemaal terwijl hij werkt in de Israëliische schooltelevisie. Daar maakt hij verschillende documentaires over de holocaust. Langzaam geraakt hij in de ban van zijn eigen ver-

CIA JANSEN

„De leegte in mijn leven is nu een berg ervaringen geworden, die ik nu langzaam ga verwerken”, zegt een dankbare Jacky Barkan.

leden. Hij wordt rusteloos bij het besef van dat „verloren” jaar 1943. Van dat jaar wist hij niets. Na drie dagen in België weet hij meer. Alles weet hij niet, maar dat hoeft niet meer. Jacky Barkan: „Ik kan nu weer verder mijn weg gaan. Bij ons is er een gezegde: *De wegen*

hebben meer wijsheid dan de mensen die er op wandelen”.

—Joost Loncin

SLOT

Zie ook de kranten van 18, 19, 20 en 21 december.

Dat joodje niet plagen, meester!

BUGGENHOUT — Jacky Barkan maakte de bevrijding mee bij het gezin Van Gerwen op hun boerderij in Buggenhout. Toen ging hij als een gewone Vlaming naar de dorpschool. Tot de meester ineens aan de klas vroeg, wie er gedoopt was. Iedereen stak

zijn vinger op, behalve de kleine Jacky. De arme jongen keerde wenend terug naar huis en riep uit dat hij nooit meer naar school ging. Frans Van Gerwen, een brave, katholieke landbouwer bij wie hij een nieuwe thuis had gevonden — zo vertelt zijn schoon-

zoon Louis Huyck — stapte verontwaardigd naar de meester. Hij peperde de onderwijzer in dat het niet betaamde dat hij een joods kindje discrimineerde. De kleine Jacky kon er toch niets aan doen dat hij niet gedoopt was, toch?

—J.L.